

TOIMIALUEEN LIETTEENKÄSITTELYSUUNNITELMA

Työryhmän jäsenet: Håkan Sundqvist, Pohjanmaan jätelautakunta, puheenjohtaja
Aulis Junkala, Pohjanmaan jätelautakunta, varapuheenjohtaja
Johan Hassel, Pohjanmaan jätelautakunta, jätehuoltopäällikkö
Olli Ahllund, Ekorsk, Toimitusjohtaja
Curt Nyman, Pietarsaaren kaupunki, ympäristösihteeri

1. TYÖRYHMÄN TAVOITTEET

Työryhmän päätavoite on esittää toimiva malli toimialueen asumisesta syntyvän lietteenkäsittelystä. Toimivalla mallilla tarkoitetaan tässä, että lietteenkäsittely päivitetään samalle tasolle kuin tavanomainen jätteenkäsittely niiden kiinteistöjen osalta jotka eivät ole suoraan liitetty kunnalliseen viemäriverkkoon. Tarkennuksena todettakoon, että työryhmän kohderyhmä ovat ne kiinteistöt jotka johtavat jätevedet umpi- tai saostuskaivoihin. Kokkolan osalta on merkillepantava, että suurin osa rakennuksista jotka on liitetty kunnalliseen viemäriverkkoon johtavat jätevedet ensin saostuskaivoon, poikkeuksena tästä osa Kälviän keskustan alueen kiinteistöistä. Tavoite tulee olla yhtenäinen lainsäätäjän asettamien velvoitteiden kanssa mitä tulee kunnallisen jätehuollon järjestämiseen.

Lietteenkäsittelyn osa-alueet:

- Kiinteistökohtainen keräys
- Kuljetus
- Vastaanotto ja käsittely laitoksella
- Käsittelymaksujen laskutus
- Viranomaispäätökset, ilmoitusmenettely
- Kotitalouksien ja kuljetuksien valvonta

2. LAINSÄÄDÄNTÖ

Sako- ja umpikaivoliete on lainsäädännössä määritetty jätteeksi. Kunnan velvollisuus järjestää asumisesta syntyvän sako- ja umpikaivolietteen jätehuolto säädetään jätelaissa (10 § JäteL 1072/1993 sekä uudessa jätelaissa 32 §, voimassa 2012 alkaen).

3. OLEMASSA OLEVAT SOPIMUKSET JA SITOUMUKSET

1. Pohjanmaan jätelautakunnan johtosääntö.
2. Ab Ekorsk Oy:n perustamissopimus.

Besöksadress/Käyntiosoite: Spituholmsvägen 90, J:stad/Launisaarentie 90, P:saari

FAX: 06-781 4529,

TEL/PUH: 06-781 4550

Elpost: fornamn.efternamn@ekoso.fi
Sähköposti: etunimi.sukunimi@ekoso.fi

3. Pohjanmaan Biokaasu Oy:n perustamissopimus, osapuolina Ab Ekorosk Oy, Liikelaitos Pietarsaaren Vesi, Liikelaitos Kokkolan Vesi.

4. SELVITYS TULEVISTA SOPIMUKSISTA/SITOUMUKSISTA JÄSENKUNTIEN KANSSA

Jäsenkunnat ehdottavat lietteen vastaanottoa Pohjanmaan jätelautakunnalle joka puolestaan vahvistaa nämä. Kunnalliset vesilaitokset sitoutuvat toistaiseksi voimassa olevilla yhteistyösopimuksiin. Yhteistyösopimuksessa määritellään tekniset- ja ympäristölliset vaatimukset vastaanottoa varten. Sopimusosapuolina Pohjanmaan jätelautakunta, Kunnallinen vesilaitos ja Ekorosk Oy.

Pohjanmaan jätelautakunta hyväksyy mahdolliset ympäristöluvan omaavat yksityisoikeudelliset vastaanottoa varten, että vastaanotosta solmitaan kolme vuotta kerrallaan voimassa olevaa yhteistyösopimusta.

Pohjanmaan jätelautakunnan hyväksymän kunnallisen vastaanottoa varten ylläpitäjä ilmoittaa vuosittain (lokakuussa) seuraavan vuoden käsittelymaksun.

5. NYKYINEN LIETTEENKÄSITTELY ASUINKIINTEISTÖILLÄ

a. Kiinteistökohtainen keräys

Yleisin kaivotyyppi on sakokaivo (saostuskaivo) josta jätevesi johdatetaan kunnan viemäriverkostoon tai kiinteistöllä olevaan puhdistusjärjestelmään.

b. Lietteiden kuljetukset

Asumisesta syntyvän lietteiden kuljetukset toteutetaan alueella sopimusperusteisesti. Edellinen tarkoittaa, että kiinteistön haltija sopii suoraan paikallisen urakoitsijan kanssa liete-kaivon tyhjennyksestä. Osa kiinteistöistä on solminut toistaiseksi voimassa olevia säännöllisesti tapahtuvista kaivon tyhjennyksistä. Lieteet kuljetetaan pääsäännöllisesti oman kunnan jätevedenpuhdistuslaitokselle. Osa lieteistä kuljetetaan lannoitteeksi pelloille, sekä luvallisella että luvattomana tavalla.

c. Vastaanottoa varten

Sako- ja umpikaivolietteet vastaanotetaan toimialueen kunnallisilla jätevesipuhdistamoilla.

6. MALLI: ASUMISESSA SYNTYVÄN LIETTEEN KÄSITTELY TOIMIALUEELLA

a. Kiinteistökohtainen keräys

Yleisin kaivotyyppejä on sakokaivo (saostuskaivo) josta jätevesi johdatetaan kunnan viemäriverkostoon tai kiinteistöllä olevaan puhdistusjärjestelmään.

b. Lietteen kuljetukset

Asumisesta syntyvän lietteen kuljetukset toteutetaan alueella sopimusperusteisesti. Edellinen tarkoittaa, että kiinteistönhaltija sopii suoraan Pohjanmaan jätelautakunnan hyväksymän urakoitsijan kanssa lietekaivon tyhjennyksestä. Lietteet kuljetetaan Pohjanmaan jätelautakunnan osoittamaan vastaanottoaikaan. Lietteen levittämistä omalle pellolle edellyttää ilmoitusta kalkkistabilisoinnista tai muusta hygieniasoinnista Pohjanmaan jätelautakunnalle.

c. Vastaanottoaikat

Sako- ja umpikaivolietteet vastaanotetaan Pohjanmaan jätelautakunnan osoittamilla vastaanottoaikoilla, Pohjanmaan Biokaasu Oy:n laitoksella, Kokkolassa tai kunnallisilla jätevesipuhdistamoilla.

7. TYÖNJAKO

1. Pohjanmaan jätelautakunta toimii nykyisessä roolissaan kunnallisena jätehuoltoviranomaisena joka hyväksyy asumisesta ja julkisessa toiminnassa syntyvän lietteen käsittelymaksun, osoittaa vastaanotto- ja käsittelypaikat lietteelle, hyväksyy maatalouskiinteistöjen ilmoitukset lietteen hygieniasoinnista, antaa kunnalliset jätehuoltomääräykset sekä valvoo jätevirrat. Jätelautakunta ylläpitää lietekaivorekisteriä jonka perusteella toimitetaan valvontatiedot kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille ja muille viranomaisille.
2. Pohjanmaan Biokaasu Oy toimii pääasiallisena lietteen vastaanotto- ja käsittelylaitoksena.
3. Ab Ekorosk Oy laskuttaa asumisesta ja julkisessa toiminnasta syntyvän lietteen käsittelymaksut. Ekorosk hoitaa pääasiallisen tiedottamisen kotitalouksille ja vapaa-ajan asutukselle.
4. Urakoitsijat sitoutuvat hoitamaan asumisesta ja julkisesta toiminnasta syntyvän lietteen kuljetukset kunnallisten jätehuoltomääräysten ja erikseen annettujen ehtojen mukaisesti.

5. Kunnan ympäristöviranomaiset ottavat vastaan ilmoitukset ammattimaisesta keräystoiminnasta uudistetun jätelain mukaisesti. Kunnan ympäristöviranomaiset toimivat jätehuollon valvontaviranomaisina.
6. Ilmoitukset ammattimaisesta jätteenkuljetuksista tehdään alueelliselle ELY-keskukselle.
7. Kunnalliset vesilaitokset sitoutuvat vastaanottamaan paikallisesti lietteet asumisesta ja julkisesta toiminnasta sekä toimittaa vastaanotettu liete asianmukaiseen käsittelyyn.

8. TIEDOTTAMINEN KOTITALOUKSILLE

Tärkeimpänä tiedotuskanavana kotitalouksille pidetään Ekoroskin asiakaslehteä ”Eko.”, koska lehti jaetaan julkisena tiedotteena alueen kaikkiin kotitalouksiin. Muut tärkeät tiedotuskanavat ovat Ekoroskin, Pohjanmaan jätelautakunnan sekä jäsenkuntien kotisivut.

9. VASTAANOTTO

Lietteiden pääasiallinen vastaanottoaika on Pohjanmaan Biokaasun käsittelylaitos Kokkolan Hopeankivenlahdella.

10. JÄTELAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT

Pohjanmaan jätelautakunnan tehtävät jätehuoltoviranomaisena on määritetty jätelaissa sekä lautakunnan johtosäännössä. Jätelautakunta arvioi johtosäännön sisällön päivitystarvetta tulevien työtehtävien hoitamista ajatellen.

Pohjanmaan jätelautakunnan pääasialliset työtehtävät:

1. Antaa kunnalliset jätehuoltomääräykset.
2. Hyväksyy kunnalliset jätemaksut.
3. Käsittelee kunnallisista jätemaksuista tehdyt huomautukset.
4. Osoittaa kunnalliset vastaanotto- ja käsittelypaikat.
5. Valvoo jätevirtoja ja kuljetuksia.
6. Määrittää kunnallisen jätehuollon palvelutason.
7. Toimii tilaajan roolissa kunnallisessa jätehuollossa.
8. Ohjaa alueen kunnallisen jätehuollon kehittämisen suuntaviivat.
9. Välittää valvontatietoja kunnallisille valvontaviranomaisille.
10. Käsittelee poikkeukset kunnallisista jätehuoltomääräyksistä
11. Käsittelee maatalouskiinteistöjen ilmoitukset lietteen hygieniasoinnista, lähinnä kalkkistabilisointi.
12. Antaa lausuntoja muille viranomaisille asioissa jotka liittyvät toimialueen kunnalliseen jätehuoltoon.

Besöksadress/Käyntiosoite: Spituholmsvägen 90, J:stad/Launisaarentie 90, P:saari

FAX: 06-781 4529,

TEL/PUH: 06-781 4550

Elpost: fornamn.efternamn@ekoso.fi
Sähköposti: etunimi.sukunimi@ekoso.fi

13. Ylläpitää rekisteriä jätteen kuljetuksita uuden jätelain 143 §:n mukaisesti.

11. JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYSTEN PÄIVITTÄMISTARVE LIITTYEN LIETTEENKÄSITTELYYN

11.1. Voimassa olevat jätehuoltomääräykset

Jätehuoltomääräyksissä säädetään lietteenkäsittelystä seuraavaa:

8 LUKU: KIINTEISTÖJEN LIETTEEN KÄSITTELY

49 §

Jätteen haltijan on huolehdittava että:

- 1. lietekaivot ja vastaavat tyhjenetään vähintään kerran vuodessa*
- 2. umpinaiset lietekaivot tyhjenetään tarpeen mukaan, kuitenkin vähintään kerran vuodessa*
- 3. liete toimitetaan sille osoitettuun paikkaan*
- 4. öljynerottelukaivojen toiminta tarkastetaan säännöllisesti ja kaivot tyhjenetään riittävän usein.*

50 §

Jätteen haltijan on pidettävä kirjaa lietekaivon ja öljyn- ja rasvanerottelukaivon tyhjennysajoista ja paikoista, jonne kaivoista kerätyt jätteet kuljetetaan.

51 §

Poiketen siitä mitä on määrätty 42 §:ssä, on asumisesta syntyneen kalkkistabiloidun lietteen levittäminen omalle pellolle sallittua mikäli maatalouskiinteistö ja asunnon haltija on yksi ja sama sekä maataloutta harjoittava.

52 §

Pienpuhdistamojen lietepussien kompostointi omalla kiinteistöllä tulee tapahtua suljetussa ja lämpöeristetyssä kompostorissa siten, että mahdolliset haitat terveydelle ja ympäristölle ei synny. Mitä kompostorin sijaintiin kiinteistöllä tulee, sovelletaan kuten on säädetty näissä määräyksissä 16 §:ssä.

Pienpuhdistamojen lietepusseja ei oteta vastaan Ekoroskin hyötykäyttöasemilla.

Yllä mainitun lisäksi, on noudatettava mahdolliset kiellot tai tarkennettavat määräykset jotka on annettu kunnan rakennusjärjestyksessä tai ympäristösuojelumääräyksissä pienpuhdistamojen lietepussien kompostoinnista.

Yleisenä toteamuksena, kunnalliset jätehuoltomääräykset tullaan päivittämään 2012 siten, että ne vastaavat uudistetun jätelain sisältöä. Mainitun päivityksen yhteydessä tarkastetaan muut tarpeet tarkentaa jätehuoltomääräyksiä lietteenkäsittelyn osalta.

12. VALVONTA

Besöksadress/Käyntiosoite: Spituholmsvägen 90, J:stad/Launisaarentie 90, P:saari

FAX: 06-781 4529,

TEL/PUH: 06-781 4550

Elpost: fornamn.efternamn@ekoso.fi
Sähköposti: etunimi.sukunimi@ekoso.fi

Jätehuollon valvontaviranomaisina toimivat kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja ELY-keskus. Pohjanmaan jätelautakunta toimittaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle säännöllisesti tietoja kiinteistöistä missä on laiminlyöty jätehuoltomääräyksissä säädetty velvollisuudet lietekaivon tyhjennyksistä. Kunnalliset ympäristönsuojeluviranomaiset ja Pohjanmaan jätelautakunta arvioivat onko nykyinen sähköinen valvontatietojen välittämien riittävä, koska tämä ei nykyisellään mahdollista valvonta-asioiden seurantaa.

Eräitten mahdollisten laiminlyöntien kohdalta on arvioitava pitäisikö kunnallisilla ympäristöterveysuojeluviranomaisilla olla nykyistä isompaa ja etukäteen määritettyä roolia.

13. KULJETUKSET

Kotitalouksien lietteenkuljetukset toteutetaan nykypäivänä sopimusperusteisina. Pohjanmaan jätelautakunnalla on päätäntäoikeus kuljetusjärjestelmistä, sopimusperusteisesta tai kunnan järjestämästä. Pohjanmaan jätelautakunnan kannanotto liittyen kuljetusjärjestelmää on ollut että lietteenkuljetukset jatkuvat sopimusperäisinä.

Urakoitsijat, jotka ovat jatkossa halukkaita tarjoamaan lietteenkuljetuspalveluja jätteenhaltijoille jotka ovat kunnan vastuulla, ilmoittavat tästä erikseen Pohjanmaan jätelautakunnalle. Urakoitsijat antavat yksipuolisen sitoumuksen jätelautakunnalle, jossa sitoudutaan noudattamaan jätehuoltomääräysten lisäksi muita ehtoja, kuten esim. ajoneuvopäätteen hankkimista.

14. TAKSA JA MAKSULIIKENNE

Pohjanmaan jätelautakunta vahvistaa vuosittain sako- ja umpikaivojen käsittelymaksut tasataksaperiaatteella. Tasataksalla tarkoitetaan, että vahvistettu maksu on samansuuruinen kaikille kiinteistöhaltijoille jotka ovat kunnallisen jätehuoltovastuun alaisia. Pohjanmaan Biokaasu Oy määrittelee omassa hinnastossa käsittelymaksut yritystoiminnassa syntyvälle lietteelle.

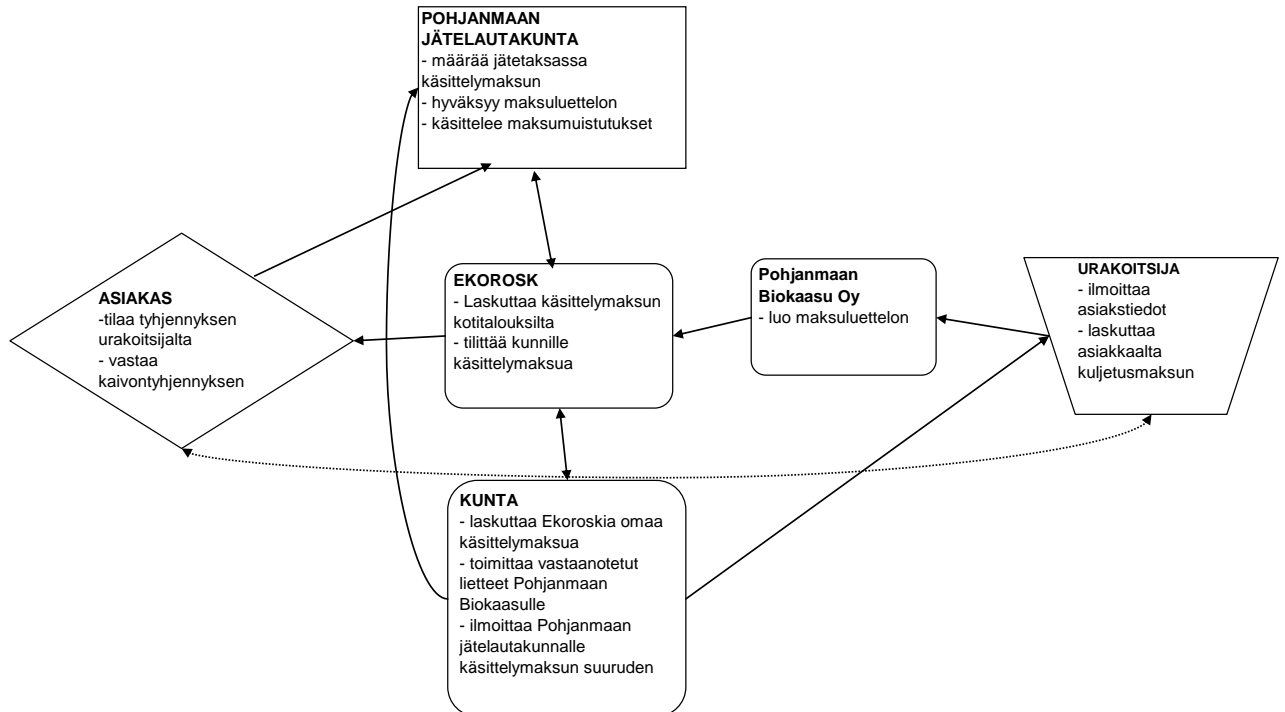
Sako- ja umpikaivojen käsittelymaksut laskuttaa Ekorosk. Laskutuksessa käytetään nykyistä Tietomitan JHL ohjelmaa.

Laskutusta varten olennaiset tiedot ovat: tyhjennyskohde, jätteenhaltija, lietteen määrä ja laatu (sako- vai umpikaivoliete), tyhjennyspäivämäärä ja lietteen vastaanottoaika.

Lähtökohtaisesti urakoitsijat kuittaavat kiinteistöjen tyhjennykset sähköisesti päätelaitteella. Ajoneuvokohtaiset päätelaitteet mahdollistavat tyhjennyskohteen tietojen varmaa hallintaa sekä laskutustietojen helppoa siirtoa.

Maksuliikenne- ja laskutuskaavio

15. MAATALOUSKIINTEISTÖJEN LIETTEENKÄSITTELY

Lietteet jotka syntyvät maatalouskiinteistön asuinrakennuksessa voidaan levittää omalle pellolle edellyttäen, että levitettävä liete on kalkkistabilisoitu tai muulla hyväksytyllä tavalla hygieniasoitu. Asumisessa syntyneen lietteen levittäminen pellolle joka on kerätty muilta kuin omalta kiinteistöltä on luvanvaraista.

Maataloudet tekevät ilmoituksen lietteen hygieniasoinnista ja samalla lietteen levityksestä omalle pellolle Pohjanmaan jätelautakunnalle.

16. RASVANROTUSKAIVOT

Alueen rasvanerotuskaivo- ja hiekanerotuskaivolietteet osoitetaan Ekoroskin Storkohmon jätteen vastaanotto paikalle. Uusi vastaanotto paikka rasvanerotuskaivoliettele valmistuu syksyllä 2011.

Besöksadress/Käyntiosoite: Spituholmsvägen 90, J:stad/Launisaarentie 90, P:saari

FAX: 06-781 4529,

TEL/PUH: 06-781 4550

Elpost: fornamn.efternamn@ekoso.fi
Sähköposti: etunimi.sukunimi@ekoso.fi

17. ULKOVESSAT JA PIENPUHDISTAMOT

Ulkovessoista noudatetaan mitä on säädetty kunkin kunnan ympäristösuojelumääräyksissä.

Pienpuhdistamojen lietteistä ja lietepusseista säädetään jätehuoltomääräyksissä.

18. SEPTITANKKILIETTEEN VASTAANOTTO

Huviveneiden ja matkailuautojen septitankkien lietteet otetaan vastaan Pohjanmaan Biokaasu laitoksella.

19. VALMIUS POIKKEUSTILANTEITA VARTEN

Uudistetussa jätelaissa säädetään erikseen toimivan yhdyskuntajätehuollon toimivuuden turvaamista poikkeustilanteissa. Nykyisten kuntien ja Ekoroskin valmiussuunnitelmat tulee päivittää siten, että niissä huomioidaan riittävästi myös lietteiden kuljetuksien ja vastaanottamisen turvaaminen poikkeustilanteissa.

Pohjanmaan Biokaasulaitoksella on oma valmiussuunnitelma poikkeustilanteita varten.

20. HAASTEET

- Kuntien sitouttaminen järjestelmään ja valvontatehtäviin.
- Urakoitsijoiden sitouttaminen.
- Riittävä ja selkeä tiedottaminen kotitalouksille.
- Valvonnan käytännön toteuttaminen.

21. AIKATAULUT

- Alueelliset lietteenvastaanottopaikat määritetty, elo- syyskuu 2011
- Tiedottaminen jäsenkunnille, syyskuu 2011
- Tiedottaminen alueen urakoitsijoille, syyskuu 2011
- Tiedottaminen kuntalaisille, syyskuu 2011
- Lietteiden käsittelymaksu jätetaksassa vuodesta 2012 alkaen
- Pohjanmaan Biokaasu Oy:n laitoksen koekäyttö alkaa 1.4.2012.